

REFORMATIE

s, weggedaan, leven beheerd, geworpen. En paalde zonde, die met dit, weg. Want, die zelf, die mens is den Heiligen. Dat erkent, omdat hij dat, lossing. De van een gelij, een mensch, zelf ter hand, indruk van met bezemen, it hij, dat hij gemaakt. Hij en lacht hem, zeer vrolijk, wenen. Maar at schoonge, it de mensch, at komt niet, Christus, den, er, Christus, iligen Geest, aken in den, ken tot tem, et de schat, beginsel tot, Kom, Schep, het heil van pping, onzen, sterfeest".

ten in onze, n van ge, tranen ge, veel vroeger, r den indruk, rchten over, ongemaakte, n. Een Zwit, gs dan ook: wereld nog, dat de, t zij is over, e, die op den, tot wanhoop, n diagnose, er ons en de, en doen zien, e zonden en, ten worden, e catastrofe, weggedaan, maakt. Maar, zullen weer, God, die in, der volkeren, een stilstand, ezer wereld, kt tot nu toe, kt het werk, e wereld uit, tten te ver, is werkt ook, ven en den, er zonde te, m geeft, te, st, opdat zij, t roem van, k gaat door

teekent een, vaarover de, lie den weg, en heeft den, de oordeels, is niet naar, laten vullen, rijk. En wat, breekt baan, te komen in, r het kruis, hemelvaart, wereld open, et Pinkster, n Geest een, leren, verlost, n Geest, en, n des heils, evenvuldige, at den strijd

verliezen. Hij moet menschen afstaan. Hij wordt de „huizen“ uitgeworpen. Hij gaat te rein verliezen. En nu komt ook hij tot een zeventovoudige machtsontplooiing. Waar één duivel was, daar komen er nu zeven bij. En nu is deze man verloren, al weet hij het nog niet. De demon komt terug met zeven andere geesten, boozet dan zichzelf. Zij gaan nu „wonen“ in zijn schoongemaakte en versierd „huis“. En zoo komt hij in de crisis, die hem ten verdere voert. Want Jezus staat voor Zijn kruis. Israël gaat Hem uitwerpen. En nu wordt deze man gedwongen om mee te doen of niet. En hij doet mee, want hij is gekomen onder de macht van zeven en meer duivelen. De man, die den Heiland misschien zeer sympathiek gevonden heeft, en Hem achterna gelopen is, schreeuwt nu ook: „Kruist Hem, kruist Hem!“ Als ge hem dat acht dagen van te voren gevraagd had, zou hij gezegd hebben: Dat doe ik nooit. Integendeel: Hosanna, gezegend is Hij. Die komt in den Naam des Heeren. En toch hij doet het. En wel omdat zijn „huis“ leeg stond, en niet geworden was een tempel van den Geest. Nu wordt zijn huis een huis met duivelen vervuld, en hij schreeuwt het uit: „Weg met Hem, kruist Hem!“ Want de mensch is een geleide. En deze leiding neemt toe in kracht. De zeventovoudige kracht van den Geest Gods, of de zeventovuldige energie van het rijk der duisternis. Daar is geen ontkomen aan, want God werkt in Christus aan de consummatie van de wereld. Daarom heeft de psycholoog van straks toch ongelijk als hij zegt, dat de volkeren, overgeleverd aan een geestelijke leegte, op den duur tot wanhoop zullen komen. Dat zegt hij, omdat hij de wereld niet ziet in het licht van Jezus Christus. Daarom ziet hij ook geen menschen, die geleid worden door den Geest en vernieuwd worden tot Zijn tempel, en menschen die gedreven worden door den Satan, en alzo als vaten des toorns worden voorbereid. Want de mensch, en ook de wereld, komen niet tot wanhoop. Zij komen tot een positieve keus tegen Christus. Want de Schrift zegt, dat straks alle volkeren vergaderd zullen zijn tegen de kerk, de woonstede Gods in den Geest. En aan het einde van dit proces komt de ontwakking: Wat hebben wij gedaan? „Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons“.

Er wordt vandaag veel gesproken over de taak der kerk in ons volksleven, en in de wereld. Welnu die taak is om Christus te prediken. Opdat door het woord des evangelies alle benaauwen van ziel, alle die breken met het verleden, alle die nieuwe levenswaarden zoeken, komen tot Hem om vervuld te worden met den Heiligen Geest, en alzo nieuwe schatten te ontvangen, waardoor het leven waarlijk schoon wordt, en alle dagen stralen in het vrolijk levenslicht, en de tijden zich heenspoeden naar den dag van Christus, in Wien alle dagen worden de onvergankelijke eeuwigheid, waarin wij altijd bij den Heere zullen zijn en het feest der verlossing is geworden het feest van de bruiloft des Lams.

Maar al wie niet komt — de duivelen komen terug, en dat in groter getale. Want de mensch is een geleide.

Dus de tijden zijn ernstig.

A. v. d. B.

De Kamper studenten en hun corps „Fides“.

Het zal niet ondienstig zijn om, al is het dan niet een officieel verslag, een enkele opmerking te maken over wat zich te Kampen onder de studenten in de eerste week van Juli heeft afgespeeld. Na ruim een jaar kwam het Studenten-Corps weer eens in vergadering bijeen. Het was te begrijpen, wat ditmaal het onderwerp zou zijn van discussie. Het ging om het aloude „Fides“. Het ene voorstel volgde het andere. De één wilde de „vrijgemaakte“ studenten als lid vervallen verklaren, de ander wilde „Fides“ opheffen, een derde wilde Synodalen en vrijgemaakte samen onder één vaandel verenigd houden. De tenslotte overheersende meening was deze: „Fides“ blijve haar 80-jarige traditie trouw, zij blijve corps aan de Theologische Hoogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland. Dat is dus: aan de Hoogeschool van die Gereformeerde kerken, die waarlijk Gereformeerde zijn, en zich dus vrijmaakten van ongoddelijke Synodocratische bindzelen.

Zoo heeft de meerderheid der studenten gekozen voor haar aloude Hoogeschool onder de professoren Greijdanus en Schilder. Zoo heeft ook „Fides“ de goede keuze gedaan.

Voor het tot die keuze kwam, stelde echter de Senaat-Amelink, die tijdens den oorlog gewerkt had, de Senaatsfuncties ter beschikking. Deze Senaat kon, innerlijk verdeeld als hij was in dit opzicht, de goede keus niet doen. Geen enkele keus trouwens, alleen die van heengaan. Toen werd een nieuwe Senaat gekozen. Het waren de volgende heeren: H. J. Zwarts praetor, M. Vriese ab actis (Burgwal 1161 Kampen), J. de Feyter quaestor, J. Verkade en P. Veldstra assessoren.

Aan hen werd nu door de synodale studenten de vraag gesteld of zij, als Senaat, die studenten, die niet meer bij de heeren Ridderbos c.s. studeerden, als lid wilden schrappen. Natuurlijk weigerde deze Senaat een dergelijke daad. Het gevolg? De synodalen verlieten de vergadering en „Fides“ bleef haar vergadering voortzetten. De Senaat was wettig gekozen. Onbegrijpelijk is het daarom, dat nu een pseudo-senaat van een pseudo-corps den naam F.Q.I. ons wil ontnemen en zelf dien naam gaat voeren, onder dien naam berichten lanceert als zouden wij als „Fideelen“ geroeyerd zijn, onder dien naam corporanten en corpsmutsen poogt te verkrijgen, die het echte „Fides“ bestelde, onder dien naam bij van niets wetende burgers (die om de Duitschers stukken van ons archief zo lang bewaard hadden) archiefstukken halen gaat.

Daarom, niet ieder die de Fidespenning nu draagt is een Fideel. 't Zijn er maar weinigen, die de goede keus niet deden. Dertien leden van „Fides“ verdwenen en stichtten een „eigen“ „Fides“. De overgrote meerderheid bleef gelukkig getrouw.

Dit is iets over het conflict rondom „Fides“. Naar alle waarschijnlijkheid zal het conflict nog veel scherper worden in de toekomst. Daar zult ge mettertijd dan wel van hooren.

M. Vriese.

Scheldwoord of typeerend woord?

Men schijnt zich hier en daar te stooten aan den ook door ons gebezigden term: synodocraten. En noemt dit een scheldwoord.

Niets is minder juist. Het is geen scheldwoord, doch een term van zuivere typeering van een welbewust gekozen standpunt. Enkele bewijzen: (uit den overvloed):

a) Van „Kerken in Synodaal verband“ spreken we beter niet „Synodaal“ noemen we de tegenstanders evenmin. Want a) er bestaan geen gereformeerde kerken in synodaal verband, omdat bij gereformeerde kerken de synode in het verband der kerken staat, doch niet de kerken in het verband der synode (het is jammer, dat die term in de Kerkenordening ingeslopen is door een niet geheel doorzichtige toevoeging aan den tekst uit de laatste jaren). En b) wat in den term „in synodaal verband“ nog goed is, dat willen ook wij: een synode, in het verband der kerken.

b) Anders staat het met den term „synodocratisch“. „Cratisch“ (vergelijk democratisch, aristocratisch, etc.) komt van een grieksch woord, dat „regeeren“ beteekent. Synodocratisch wil dus zeggen: iemand die de regeering in handen der synode legt.

c) Niets anders doen thans de synodocratische kerken. Ze hebben u wijsgemaakt, via mooie stukjes van dr Dijk, onderteekend door het moderamen; Schilder vecht tegen het gezag der synodes. Dat was natuurlijk dwaasheid, want hij schreef over aard, grens, bron, etc. van het gezag der synodes, en kon mitsdien het bestaan van dat gezag niet loochenen. Neen, de zaak stond zoo: de synode vergreep zich aan het recht der kerken. Schilder streefde dan ook niet tegen het gezag der synodes, maar vóór dat der kerken. Vóór hem had Prof. Greijdanus dat reeds gedaan, uitvoerig, knap, met scherpe en historische argumentatie.

d) De laatste „synodes“ hebben zichzelf macht toegekend los van de instructies der kerken. Daarmee was de synodocratie al ingevoerd. Toen Schilder opkwam tegen de benoeming van den zoon van dr Ridderbos door een daartoe onbevoegde synode, werd men kwaad. Zou hij — zoo leefde voor sommigen het probleem — zou hij het wagen een familie te beleedigen? Maar de familie was niet in geding: die moest zelf maar uitmaken, in hoeverre ze zoo wilde erkend worden. Duide-lijk was trouwens gezegd: het gaat niet om die familie, want die benoeming is symptoom: het gaat om de machtsannexatie, los van de instructies, los van het mandaat, dat de afgevaardigden kregen. De historie wees later uit, dat het inderdaad zoo bleef staan. En toch heeft men „geëischt“, dat prof. Greijdanus en ik de BESLUITEN der synode (dus ook: die autonome machts-urpatrie) de facto zouden erkennen. Bukken, niet voor de vrije kerken, maar voor de zich emanciperende „synode“. Natuurlijk hebben we dat geweigerd. En toen men dat door draaierijen¹⁾ van dr Ridderbos Sr nog al ontsierde zaakje niet winnen kon, heeft men wat anders aangepakt.

e) Toen ik (13 Dec. 1943) in een bijzinnetje iets opmerkte in een overigens door de heeren nauwelijks gelezen brief-van-vrede, iets over „ratificatie“ van synodebesluiten door de kerken, kwam er een nieuw stukje proza van dr Dijk (onderteekend door het gedulde moderamen) over de kerken heen waaien. Ratificatie? Nooit van gehoorde! Besluit is besluit. Er valt niets meer te ratificeren. Wát de synode ook uithaalt: besluit is besluit; en wie het niet uitvoeren kan, die moet dan maar heengaan (!!!). Terwijl het nuchtere feit is, — ds P. Deddens zal het binnenkort bewijzen — dat ratificatie van synodebesluiten wel degelijk gereformeerde praktijk is, omdat de kerken de synodebesluiten hebben te toetsen of ze zijn naar Schrift en K.O. Zijn ze dat niet, en is dat bewezen, dan voeren — zoo luidt de afspraak van art. 31!!! — de kerken, die het zoo zien, een van die normen afwijkend besluit niet uit, maar brengen de zaak aan de orde via den Kerkelijken weg. Ze beginnen bij de kerkeraden, gaan dan naar de classis, vervolgens naar de particuliere, eindelijk naar

¹⁾ Zie hierover: K. C. v. Spronsen: De waarheid luistert nauw.

de generale synode. Eerst DAN kan eventueel, als het daar weer mis loopt, en als men daar de nu goed bekeken verkeerde besluiten toch handhaaft, het kerkverband verbroken worden. SCHILDER WAS DUS VEEL GEDULDIGER MET HET KERKVERBAND DAN DIE HUIDIGE „SYNODE“. Hij zei: men kan en mag binnen het verband een tijdlang (ad interim) een besluit weigeren uit te voeren; maar met het verband mag men dan niet dadelijk breken. De „synode“ zei: wij zijn de baas, onze besluiten moeten binnen het verband altijd en onvoorwaardelijk gehoorzaamd worden, en anders henen uit, henen uit! Derhalve: pure synodocratie.

f) Toen dan ook Schilder de kerkeraden aanschreef met het oog op de volgende synode — de voorgaande was immers met de zaak kant en klaar — had hij geduld met het kerkverband, en volgde hij den kerkelijken weg. Maar 't mocht niet vanwege de „synode“. Leedwezen betuigen, ja of neen? Neen! Dan overboord — in den naam des Heeren. Synodocratie, anders niet.

g) Een bidbrieftje, redactie-Dijk, kwam daarna naar de kerken. Bidt den Heere, dat Hij met zijn goddelijken zegen bekrone de schorsing van Schilder (waarom toch later niet zulke bidbrieftjes, toen er honderden geschorsten kwamen?), en laat de bezwaarden ALLEEN naar de volgende synode gaan. Opgeblazen de kerkelijke weg! Geen kerkeraden erin mengen, geen classis. Alleen de synode. Synodocratie. Het machtsapparaat — over de mondige kerken.

h) De kerkorde verbiedt schorsing van een dienaar des Woords met algeheele negatie van den eigen kerkeraad van den man. Er wordt zoogenaamd „geschorst“, zonder dat de kerkeraad erin gemengd is, zonder dat de synode door de Kerken in de zaak binnengehaald is, zonder dat het een zaak van appel is, zonder eenige instructie, zonder dat de kerkeraad er ook maar even in gekend is. Protesteeren de kerkeraden? Neen, ze bukken het hoofd, volgen niet den zoogenaamd KONINKLIJKE, doch den echt servielen weg van blinde onderwerping als aan een hooger bestuur, en zetten dan straks nog een synodaal borstje ook; hetgeen meer gebeurt bij wie zijn vernedering verdouwen moet; hij zegt dan: was 't niet mijn zelfverhooring? Intusschen blijft de pil: synodocratische pil — pour personnes pâles.

i) Men schorst, werpt uit, wegens z.g. ordeverstoring. Als iemand zegt: die en die formule komt mij voor Gods Woord niet te zijn, ik mag me dus daaraan niet binden, dan zegt de synode niet: ze is téch Gods Woord, u spreekt dus den HEERE tegen, maar dan zwijgt ze in alle talen over dat bezwaar, dat de HEERE het zoo niet zegt, doch decreeteert: hij spreekt ONS tegen, hij is dus ordeverstoorder, hij erkent niet onze synodocratie.

j) Meer voorbeelden geven we later nog wel. Deze reeds zijn genoeg om te doen zien: de term is geen scheldwoord, maar typeerend woord. Hij geeft precies aan, waar het verschil ligt. Hij hamert in de gewetens, wat er in feite aan de orde was in het jaar van de Vrijmaking. Geen gezeur over verbondsleer, geen gezeur over sacramentsleer, geen theorie pro of contra dit of dat, maar de binding aan formulaties, die men slechts dáárom niet weerspreken mocht, omdat ze door een synode waren gedecreteerd. En dán, de knechting aan een „kerkrecht“, dat zich vergript aan de kerk van Christus en den Christus van de kerk. Heel doorgewone synodocratie.

K. S.

Aan de Kerkeraden van de

Geref. Kerken, vrijgemaakt naar art. 31 D.K.O. in Nederland.

Waarde Broeders.

't Is ons gebleken, dat alhier tijdelijk vertoeven jonge mannen, behorende tot onze vrijgemaakte kerken, die zich in dienst van de Marine enz. bevinden. Ten einde hen eene gezellige ontvangst in den kring der gemeente te kunnen bereiden en hen met de gemeente te kunnen doen samenleven, verzoeken wij U beleeft ons opgave te doen van de namen der hier aanwezige jonge menschen — eventueel ook van meisjes, die werkzaam zijn bij het Rode Kruis enz., opdat wij met hen contact kunnen zoeken.

Wij vertrouwen, dat U hiervoor gaarne uwe medewerking wilt geven.

Opgaven worden ingewacht bij de hrs L. Fokkema, Merwedestraat 2 en J. Ros, Prinsegracht 75, Den Haag.

Namens de Kerkeraden van 's-Gravenhage-Oost en Scheveningen.

JOH. LAND.

Den Haag, Prinsegracht 101.

4 Augustus 1945.

Zich „laten“ schorsen...

Men krijgt in deze dagen nog al eens dwaasheid te hooren. Zoo in een brief van iemand: waarom hebt U zich laten schorsen? U hadt het recht daartoe niet. Het recht er toe niet?

Nota bene, nu heb ik die „synode“ gezegd: uw handeling is oneerlijk, en als ge fatsoenlijk wilt zijn, laat dan uw beschuldiging door mij weersproken worden, en voeg mijn antwoord erop, bij de officieele stukken. Men wilde dat niet: het paste niet in het plan der leiders. Maar wat kan men nu doen tegen zulk een uitwerpselswil? Soms óók gaan knoeien? Zooals velen wilden? Of is het eenig redmiddel, vast te houden aan het recht, dat beschreven is?

Hoe wonderlijk kunnen de menschen toch dāzen. Ze willen niet van hun „verband“ af, dien afgod, en zetten dan de zaak precies op haar kop. Mijn correspondent schijnt te meenen, dat de heeren Berkouwer en Kraan etc. het niet gemeend hebben, toen ze zeiden: zoo wil de HEERE. Maar dan moet hij HUN een brief schrijven. Niet mij.

K. S.